

Dariusz Kowalczyk

DRUGIE STWIERDZENIE LĘGU ŁABĘDZIA KRZYKLIWEGO *CYGNUS CYGNUS* NA NIZINIE MAZOWIECKIEJ

W dniach 3 i 10 VI 2008 roku obserwowałem na przylegających do Narwi stawach Stawinoga (gm. Zatory, pow. pułtuski, woj. mazowieckie) parę łabędzi krzykliwych *Cygnus cygnus* z dwójką młodych. Stwierdzenie gniazdowania uzyskało akceptację Komisji Faunistycznej SO PTZool. Ptaki zerowały w północnej, najbardziej niedostępnej części największego zbiornika w odległości około 400 metrów od grobli, rzadko uczęszczanej przez ludzi. Rodzina łabędzi sprawiała wrażenie bardzo płochliwej. Na stawie nie było innych łabędzi. Dwa łabędzie krzykliwe przebywały na tym samym zbiorniku przez kilka tygodni wiosną poprzedniego roku, jednak do lęgu wtedy prawdopodobnie nie doszło.

Wcześniej lęg łabędzia krzykliwego na Nizinie Mazowieckiej odnotowano tylko raz (Kasprzykowski i Rzepała 1997), a pierwszy przypadek gniazdowania w Polsce stwierdzono w roku 1973 w Dolinie Biebrzy (Kaweczyński *et al.* 1976). Od tego czasu daje się zaobserwować ekspansję łabędzia krzykliwego, co jest odzwierciedleniem ogólnego trendu widocznego niemal w całej Europie (Sikora i Wieloch 2007). W Polsce, w roku 2007 stwierdzono gniazdowanie 50 par łabędzia krzykliwego, pary mieszanej z łabędziem niemym oraz 2 osobniki stowarzyszone w trio z parami łabędzia niemego (Sikora i Wieloch *in litt.*). Główne obszary lęgowe tego gatunku znajdują się na Podlasiu, na środkowym Pomorzu oraz na Dolnym Śląsku (Tomiałojć i Stawarczyk 2003, Sikora i Wieloch *in litt.*). Kolonizacja nowych oraz rekolonizacja starych obszarów lęgowych w Europie jest spowodowana prawdopodobnie zaprzestaniem prześladowań ze strony człowieka oraz zwiększoną przeżywalnością na zimowiskach, dzięki ocieplaniu się klimatu i korzystaniem z łatwo dostępnego pożywienia na polach uprawnych (Sikora i Wieloch 2007).

Literatura

- Kasprzykowski Z., Rzepała M. 1997. *Lęgowy łabędź krzykliwy (Cygnus cygnus) pod Ostrołęką*. Kulon. 2: 68-71.
- Kaweczyński K., Koźniewski P., Luniak M. 1976. *Lęg łabędzia krzykliwego Cygnus olor (L.) na Bagnie Ławki*. Prz. Zool. 20: 109-115.
- Sikora A., Wieloch M. 2007. *Łabędź krzykliwy Cygnus cygnus*. W: Sikora A., Rohde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. (red.). Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985-2004. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań.
- Tomiałojć L., Stawarczyk T. 2003. *Awifauna Polski. Rozmieszczenie, liczebność i zmiany*. PTPP „pro Natura”. Wrocław.

Adres autora:

Dariusz Kowalczyk, ul. Ostrobramska 84 m 110, 04-163 Warszawa

**THE SECOND RECORD OF BREEDING WHOOPER SWANS
CYGNUS CYGNUS IN THE MAZOVIAN LOWLAND**

Summary

On 3 and 10 June 2008, I observed a pair of Whooper Swans *Cygnus cygnus* with two young on ponds Stawinoga, eastern Poland, bordering on the Narew river.